

AHOJ!

**Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije**

Ledenbrief nr. 166 - maart 2001

COLOFON

Bestuur:

Marijke van Dorst
Nachtegaalstraat 55", 3581 AD Utrecht
Tel./Fax: 030-670 10 20
e-mail: m.vandorst@inter.nl.net

voorzitter

Hennie van der Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
Tel. 079-323 92 75 Fax 079-323 98 36
e-mail: hgburg@vnts.myweb.nl

secretaris

Paulien Plaisier
Avenue Concordia 61
3062 LC Rotterdam
Tel. 010-4129527
e-mail: paulien.plaisier@soneremail.nl

penningmeester

Postgiro rekn.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije

Guus Molenaar
Koningsdam 77, 1906 WL Limmen
Tel.: 072-5052187; Fax: 072-5053116;
e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl

vice-voorzitter

Daniel Klein Breteler
Bert Marcus
Paulien Plaisier
Guido Schöpping

Ledenadministratie:
Dhr. G.P.A. Schöpping
Rooseveltstede 6206
4463 GM Goes
email:gschopping@yahoo.com

tel. 0113-21 91 68
fax:020-8773525

Redactie 'AHOJ!':
Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
tel. 079-323 92 75
fax: 079-323 98 36

Johannes Sugito Bert Marcus
Jarka van Unnik Sylva Alderliesten

Website VNTS: <http://home.wanadoo.nl/vnts/>

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel./fax 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

L.M.A. Marcus, Ranonkelstraat 123, 2565 BC Den Haag
Tel./fax: 070-3560488

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90
Thierensgade 25, 2282 XS Rijswijk

ISSN 1383-0899

Ahoj! Hartelijk welkom voor onze **nieuwe leden:**

- * Dhr. W. Hartman, Drunen;
- * Mevr. B.J. van der Meulen,
Wijk bij Duurstede;
- * Dhr. H. Veenstra,
Tsjalleberd;
- * Fam. B.B.F. Brouwer,
Oudorp (N.H.);
- * Mevr. A.D. Snelders-Storm,
Noordwijkerhout.

LOGEREN IN PRAAG

In een aantrekkelijke buurt aan de westkant van Praag bemiddel ik voor **Pension Vera**. Elke kamer heeft een eigen WC en douche, in de prijs is de garage en een uitgebreid ontbijt inbegrepen. Ook geschikt voor grote groepen.

Vlak bij het centrum verhuur ik een **appartement** voor 2-3 personen, binnen 13 minuten bent u op het Wenceslausplein. Zeer geschikt voor een langer verblijf.

Informatie en boekingen bij J. van Unnik,
tel. 023 5846412, fax 023 5841713,
e-mail: j.vanunnik@hetnet.nl
www.vcrtaalbureau-praha.nl

Tsjechisch voor beginners 1 van Drs. M. van Duijkeren-Hrabová

Dit leerboek, gebruikt o.a. op de Universiteit van Amsterdam, is in de nieuwe uitgave nog geschikter voor zelfstudie door toevoeging van de uitwerkingen van de oefeningen.

Het boek is verkrijgbaar in de betere boekhandel (ISBN 90-801220-6-8 of ISBN 90-802952-1-3 of - voor docenten - bij de Stichting inzake Tsjechisch, tel. 020-5253080.

U kunt ook het vervolgboek Tsjechisch voor beginners 2 bestellen. Bij beide delen zijn cassettebandjes verkrijgbaar en bij deel 1 een diskette (MS-DOS, VGA-kleur).

VAN DE VOORZITTER

Na negentien 'stukjes van de voorzitter', zoals de redactie deze bijdrage altijd noemt, wordt dit dan mijn laatste. Zoals ik u in de vorige Ahoj reeds meldde neem ik op 31 maart a.s. afscheid als voorzitter van de VNTS.

Mijn werk- en privésituatie laat het niet langer toe om voldoende tijd vrij te maken voor het bestuurswerk. Het is niet gemakkelijk om een besluit tot stoppen te moeten nemen, zeker niet als je lang actief betrokken bent bij een vereniging.

In 1991 'binnengehaald' door Ed de Munck, de toenmalige voorzitter van de vereniging, heb ik eerst als algemeen bestuurslid, later als vice-voorzitter en voorzitter mee kunnen werken aan het realiseren en uitbouwen van de doelstellingen van de VNTS, juist ook in een periode waarin zich allerlei belangrijke ontwikkelingen in het Tsjechisch/Slowaakse veld voordeden.

De splitsing van Tsjechoslowakije, het ontstaan van stedenbanden van overheden en particulieren met Tsjechië en Slowakije, de voorbereidingen van beide landen tot toetreding tot de Europese Unie, de start van het Tsjechisch Centrum in Nederland, de opkomst en bloei van de Neerlandistiek in 'onze landen' en de oprichting van de Vereniging voor Vlaamse en Nederlandse cultuur NE-BE in Praag, zijn daar een paar voorbeelden van.

In respons op allerlei externe ontwikkelingen heeft de vereniging ook veranderingen ondergaan: er kwamen nieuwe samenwerkingsverbanden, andere activiteiten werden georganiseerd, bijzondere accenten werden gelegd en nieuwe (jonge) leden konden begroet worden, maar bepaalde zaken veranderden niet. De inzet, betrokkenheid en enthousiasme van de leden van de VNTS bleven de pijlers waarop de vereniging drijft. Als andere constante factor geldt Ahoj, dat nog immer een gewaardeerde rol vervult in de informatieoverdracht. Dat is de verdienste van het redactieteam en al die leden die hun kennis steeds weer ter beschikking stellen, maar in het bijzonder van Hennie van der Burg die al heel lang, maar zeker in mijn VNTS-tijd, de bezielende kracht achter het maandblad is. Als scheidend voorzitter wil ik haar daarvoor zeer bedanken.

Het zal voor mij op 1 april wennen zijn na tien jaar vereniging, na tien jaar bestuur, na tien jaar contacten met leden, organisaties en (wisselende) ambassadeurs en diplomaten in Den Haag, Praag en Bratislava, na tien jaar Tsjechische en Slowaakse ervaringen en vriendschappen.

'Vriendschap in Verandering': zo luidde de titel van het symposium dat de VNTS in 1994 ter gelegenheid van haar tienjarig bestaan organiseerde. Veranderingen voor mij na tien jaar, maar mijn vriendschap voor de vereniging blijft onveranderd.

Ik wens u, het bestuur en de nieuwe voorzitter veel succes met de Vereniging Vrienden Nederland - Tsjechië & Slowakije.

Na shledanou!

Marijke van Dorst

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief "AHOJ" kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van ± 650 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	bij 5 nrs.	f 80,=;	bij 10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,50;	" " "	f 105,=;	" " "	f 205,=
1/4 "	f 33,00;	" " "	f 160,=;	" " "	f 315,=
1/3 "	f 44,00;	" " "	f 210,=;	" " "	f 405,=
1/2 "	f 55,00;	" " "	f 265,=;	" " "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" " "	f 450,=;	" " "	f 850,=

Bij het plaatsen van illustraties worden de extra opmaakkosten doorberekend.

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer.
Tel.: 070-3239275, fax: 079-3239836.

VAN HET BESTUUR

Babička

Ons lid Jacques Duivenvoorden had tevergeefs gezocht naar een Nederlandse vertaling van het beroemde Tsjechische boek *Babička* (Grootmoeder) van Božena Němcová uit 1855. Ook naspeuringen van de redactie leverden niets op. Het boek is in vele talen vertaald, zo verscheen er een Engelse vertaling in 1892 waarvan in 1999 bij One Third Publishers te Praag een fotografische herdruk werd uitgebracht. In een internet-recensie (www.c-review.org/99/7/books7_partridge.html) werd o.m. opgemerkt dat Milan Kundera Němcová de moeder van het Tsjechische proza noemt.

Jacques vroeg zich af of de totstandkoming van een Nederlandse vertaling niet bevorderd kon worden. Hij kon zich een Tsjechische uitgave met prachtige illustraties herinneren. Een opvulling van deze lacune in de Nederlandstalige uitgaven van de wereldliteratuur zou door ons zeker toegejuicht worden. Zo'n project gaat helaas de krachten van de VNTS te boven. Maar als een vertaling van *Babička* uitdrukkelijk voor het gehele Nederlandse taalgebied, dus ook Vlaanderen, wordt bedoeld, behoeft zo'n project niet bij voorbaat kansloos te zijn, dunkt ons.

Wellicht heeft iemand een suggestie om 'Grootmoeder' naderbij te brengen.

..*

VAN DE REDACTIE

Wederom een volle AHOJ, met allerlei wetenswaardigheden.

Even van het rijtje af: Het "Van de voorzitter" staat in het teken van afscheid nemen van die functie.

De wens van Jacques Duivenvoorden is in een bestuursvergadering besproken en proberen wij via publicatie in AHOJ tot een oplossing te brengen.

Daar Jan van Gastel met vakantie was, is er nu slechts één bericht in het "Nieuws van de stedenbanden".

De diverse onderwerpen die wij van de leden mochten ontvangen, hebben hun plaatsje in de daarop betrekking hebbende rubriek gevonden. Omdat Pasen nabij is (midden volgende maand), nu alvast een recept en een indruk van een traditioneel gebruik – met liedje – rond Pasen.

Knipsels in overvloed, de schaar zal nu wel bot zijn.

In de rubriek "Van en over - diversen" leuke bijdragen met afbeeldingen.

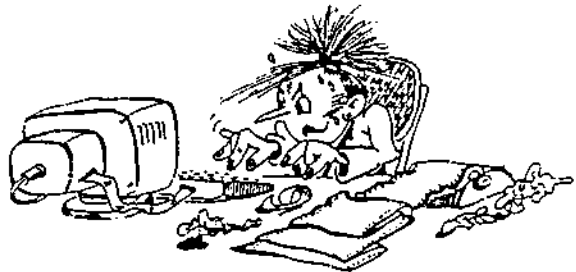
Als aanloopje voor een artikeltje in het aprilnummer alvast een "portret" van Janáček. Deze componist is al eens eerder in AHOJ ter sprake gebracht, maar dat is alweer lang geleden.

Vooraf rond Pasen zijn de Tsjechische blaaskapellen actief in Nederland, voor liefhebbers wordt dat extra genieten.

Het tentoonstellingsnieuws is grotendeels reeds uitvoerig beschreven in AHOJ 165, alleen de expositie over Štefánik is nieuw.

Slechts één boek op onze boekenplank, maar "Allerhande" doet zijn naam eer aan en daarmee besluiten wij deze AHOJ.

De voorplaat toont een tekening van een stukje Vrtbovská Zahrada (Vrtba-tuin), u leest er meer over bij "Een rondje rond de kerk". Een schitterend plaatje, vind u niet?

Binnenkort zullen wij vele leden weer treffen tijdens de Algemene ledenvergadering, eind van deze maand. Het belooft een gezellige boel te worden.

Veel leesplezier en graag tot ziens!

Hennie van der Burg

..*

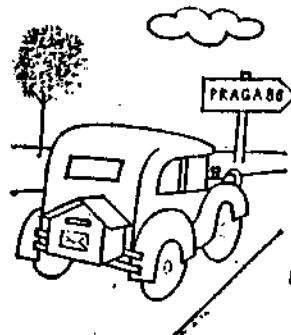
Carpooling

Carpooling

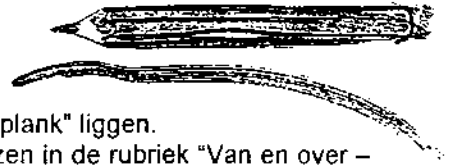
Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

VAN DE LEDEN

Omdat het februari-nummer goed gevuld was, bleef er nog iets "op de plank" liggen.

De ervaringen van ons lid *Marije van Urk* uit Amsterdam kunt u nu lezen in de rubriek "Van en over – diversen".

Ook in "Van en over – diversen" de bijdragen die betrekking hebben op de gebruiken rond Pasen in Tsjechië van *Sylva Alserliesten* Delft en *Paulien Plaisier* Rotterdam. Van laatstgenoemde is ook het aardige "rondje rond de kerk".

In deze rubriek plaatsen wij een reactie op "Weer een koning van Bohemen?" van *Gert Andeweg* uit Zevenhuizen en een positief bericht van *Jan Vrijhof* uit Rotterdam.

Weer een koning van Bohemen?

Met plezier heb ik het artikel met bovenstaande titel in AHOJ! nr.165 gelezen.

Bert Marcus droeg enkele mogelijke kandidaten aan voor de Wenzelskroon. Jammer dat hij eventuele Nederlandse gegadigden over het hoofd gezien heeft. Willem Alexander, Friso en Constantijn stammen weliswaar niet van de Winterkoning af, het waren toch de Oranjes die de onfortuinlijke Frederik (V van de Palts) in 1621 onderdak verschaft hebben. En wel op een manier waarvan een asielzoeker uit deze tijd niet eens zou kunnen dromen. De hem verstrekte toelage stelde hem in staat er een aardige hofhouding op na te houden.

Het is misschien aardig op te merken dat mogelijk het laatste serieuze gesprek over de bezetting van de Boheemse troon in een hotelkamer in Rotterdam heeft plaatsgevonden.

Het was oktober 1914. Europa trilde op zijn grondvesten. De Eerste Wereldoorlog was twee maanden aan de gang. De Praagse professor Masaryk, afgevaardigde in de Weense Reichsrat, was met een aantal medestanders tot de conclusie gekomen dat Bohemen geheel onafhankelijk moest worden. Drie eeuwen lang waren ze door de Habsburgers in het Oostenrijkse gareel gehouden.

Grofweg waren er twee stromingen te onderscheiden in het Tsjechische anti-Oostenrijkse verzet: enerzijds de aanhangers van de Groot-Slavische gedachte, alle Slavische volkeren verenigd onder de Russische tsaar; anderzijds de 'realisten' die meer hechtten aan democratische principes zoals die in de westerse landen bevochten werden.

Masaryk, voorman van de 'realisten', zocht een weg waarlangs hij de geallieerden (Engeland, Frankrijk, Rusland) het Tsjechische onafhankelijkheidsstreven onder de aandacht kon brengen. Daartoe is hij tweemaal naar het neutrale Nederland gereisd. Half oktober 1914 bij zijn tweede verblijf in het Rotterdamse hotel Weimar heeft hij in het diepste geheim op zijn kamer (nr.106) overleg gevoerd met de Engelse diplomaat Seton-Watson. Hij heeft de Engelsman de contouren geschetst van een nieuwe onafhankelijke staat. Het bleken woorden met een profetische lading. Vier jaar later ontstond de republiek Tsjecho-Slowakije langs de door hem in Rotterdam geschetste grenzen.

Een belangrijk punt in hun gesprekken was de staatsvorm. Blijkbaar hadden ze nog niet aan een republiek gedacht, want naarstig werden alle toenmalige koninkrijken afgelopen op zoek naar een geschikte prins. Een Habsburger was natuurlijk uitgesloten, maar Masaryk voelde ook niet voor een Russische prins. Hij wilde zijn land niet te nauw gelieerd zien aan het autocratische Russische tsarenbewind. Bovendien zouden ze met een Russische prins de grote Duitse minderheid in de Boheemse Landen te veel voor het hoofd stoten. Ze kwamen uiteindelijk op het idee van een Deen of een Belg. Die waren toen blijkbaar voorhanden. Nederland had slechts een prinsesje van vijf, te weten Juliana. Een Hollandse prins zou zeker ook op hun lijstje terechtgekomen zijn.

Of 'koninkrijk Bohemen' later nog een serieus punt van overleg geweest is, valt te betwijfelen. De andere grote voorman, Edvard Beneš, bezocht kerstmis 1915 de Tsjechische kunstschilder Emil Filla in zijn Amsterdamse woning. Beneš zei tegen Filla dat het koningschap voor hem een gepasseerd station was. Dat Masaryk de eerste president van de nieuwe republiek zou worden, was toen overigens nog lang geen uitgemaakte zaak. De met de doodstraf bedreigde Kramář, een uitgesproken russofiel, genoot door zijn martelaarsrol op dat moment in Bohemen een veel grotere populariteit dan de professor in de filosofie.

Gert Andeweg

Bronnen: R.W.Seton-Watson: Masaryk in England (1943)
H. and C. Seton-Watson: The Making of a New Europe (1981)

Beste vrienden,
 Inmiddels heb ik – zie mijn advertentie in AHOJ nr. 165 op pagina 3 – een computer gevonden die aan mijn wensen voldoet. U hoeft dus niet verder te zoeken. Computer en Jan maken het goed!
 Bedankt voor de moeite!

Jan Vrijhof

*_*_*

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Baarn - Velké Meziříčí

Op 17 februari jl. was het tien jaar geleden dat de werkgroep Oost-Europa Contacten van de Baarnse Raad van Kerken voor het eerst contact legde met een kerkelijke gemeente in Tsjechië en wel specifiek met de Evangelische Kerk van de Boheemse Broeders in Velké Meziříčí. Om dat feit te gedenken werd op die dag een feestelijke avond-bijeenkomst georganiseerd in het 'witte kerkje' te Baarn. Een avond waar informatie voorhanden was over tien jaar partnerschap, tien jaar vriendschap, tien jaar contact met Tsjechië en de pas nieuw benoemde predikant in Velké Meziříčí, Pavel Jánošík aanwezig was en ook de Tsjechische (volks) cultuur centraal stond. Voor een groot publiek werd door diverse musici uit Baarn muziek van onder andere Antonín Dvořák en andere componisten ten gehore gebracht. Acteur/verteller Boris van den Wijngaard verzorgde tweemaal een optreden, voor de pauze bracht hij een collage van Tsjechische en Slowaakse sprookjes (net als op de najaarsbijeenkomst 2000 van de VNTS) en na de pauze speelde hij 'De Grafbewaker' van Franz Kafka. Een bijzondere gebeurtenis, temeer daar de theatraliteit van de omgeving een extra dimensie verleende aan het optreden.

Een recent overzicht van de Tsjechische literatuur bood de stand van de Baarnse boekhandel en de 'tafel' van de bibliotheek.

Een zeer geslaagde avond van de werkgroep, waar bleek dat de contacten in al die jaren tussen de beide steden/gemeenten steeds sterker zijn geworden.

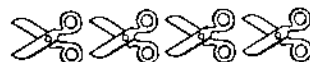
Contactpersonen : B. en J. Modderman, tel. 035 - 5422975.

Marijke van Dorst

*_*_*

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

Jaroslav Bureš, rechter van het Hooggerechtshof, zal op 2 februari benoemd worden als minister van justitie.

Acht mannen en zes vrouwen doen mee met de Tsjechische versie van de TV-real life soap Big Brother. Zij worden opgesloten in een winkelcentrum in Zlín, waarbij iedere week een persoon na geheime stemming afvalt.

Het Constitutionele Hof bezorgde president Havel een overwinning tegen de leiders van de grote partijen door te beslissen dat de voorgenomen wijziging van de Kieswet ongeldig is. Het aantal kiesdistricten zou van 8 naar 35 gaan, wat de grote partijen zou bevoordelen i.v.m. de kiesdrempel.

De aankoop van 80 waardeloze antitankraketten wordt onderzocht door de militaire politie en het Ministerie van Defensie. Het Luchtmachtcommando van het leger kocht deze wapens van Bulgarije en de Oekraïne, ze bleken 15 jaar ouder te zijn dan de verkopers aangaven. Het ministerie probeert het geld (70 miljoen Kč) terug te krijgen.

Hondeneigenaars zijn woedend over een wetsvoorstel. Voor een achttal hondenrassen, waaronder dobbermans en rottweilers gaan restricties gelden. De eigenaars van deze gevaarlijke honden hebben een jaarlijkse vergunning (2000 Kč) nodig en een verzekering. Honden mogen binnen 200 meter van een huis niet meer los rondlopen en de gevaarlijke honden moeten te allen tijden aangelijnd worden en een muilkorf dragen. Dit laatste geldt nu al in het openbaar vervoer.

Burgemeester Kasl van Praag heeft twee honden, hij houdt ze altijd aangeliind en probeert niemand lastig te vallen. Hoewel hij het met de maatregelen eens is, vindt hij e.e.a. toch te strikt. Honden zouden zich schamen met een muilkorf om, „wat heb ik verkeerd gedaan“?

Een kapsaloneigenares, Markéta Regecová, hindert de vestiging van een Philipsfabriek in Hranice. Zij wenst haar stuk grond van 1 hectare niet zomaar te verkopen. Na allerlei intimidatie van de gemeente heeft zij haar oorspronkelijke vraagprijs van 150 Kč per m² verhoogd tot 1500 Kč per m² en ze eist schadevergoeding van burgemeester Novák. De Prague Post beschrijft de soap uitgebreid. Sommigen vrezen voor de vestiging van Philips, waarbij 3000 arbeidsplaatsen op het spel staan en een buitenlandse investering van 21 miljard Kč. In de fabriek zouden jaarlijks 2.5 miljoen grote beeld-schermen gemaakt worden. Anderen steunen Regecová en hekelen het in de krant beschreven optreden van de autoriteiten, wat inderdaad bedenkelijk lijkt.

De stad Cheb krijgt minstens 70 miljoen Kč van de Europese Commissie voor de vestiging van een industrieterrein.

De bank Česká spořitelna gaat inkrimpen. Het aantal werknemers wordt dit jaar met 2000 ingekrompen tot 12.000. Er komt 365 miljoen Kč vrij om de staf te trainen naar West-Europese maatstaven.

Budějovický Budvar heeft het exclusieve recht verworven op de naam Budweiser in Zwitserland en Letland. Echter in Spanje blijft deze merknaam voorbehouden aan de Amerikaanse biergigant Anheuser Busch.

Een joint-venture van het Franse Vivandi Water en het Engelse Britains Anglian Water heeft een bod van 6.1 miljard Kč uitgebracht op het Praagse waterleidingbedrijf.

Voor kleine bedrijven wordt het niet gemakkelijker kredieten te krijgen van de banken, immers de laatste 10 jaar verloren deze ruim 300 miljoen Kč aan oninbare leningen. Sinds 1997 geven de banken minder krediet. Wat dit voor de kleine bedrijven en de economie betekent wordt in de Prague Post beschreven.

Superior, Tsjechië's grootste fietsenfabrikant, heeft het voor elkaar. Wat doe je als je regelmatig moet wachten op onderdelen. Juist, haal je leverancier over de oceaan naar je eigen stad toe. Shimano International, 's werelds grootste leverancier van fietsonderdelen, gaat een fabriek openen in Karviná (Noord-Bohmen) – investering 185 miljoen Kč en 800 arbeidsplaatsen, een welkome injectie voor deze regio met een hoge werkeloosheid.

Blanka Vavřínová, 's werelds oudste studente, vierde haar 100e verjaardag met haar medestudenten van de Opatov Universiteit in Praag. Ze heeft inmiddels al drie diploma's gehaald, de school is een joint-venture van de Praagse faculteiten.

De gemeente Praag heeft voorgesteld om op de vroegere plaats van het Stalin-monument (Letná-park) een aquarium te bouwen. Het bestemmingsplan staat echter niets groter toe dan een fontein of een eendenvijver.

Componist en dirigent Steven Mercurio en de Italiaanse tenor Andrea Bocelli gaan in maart een album opnemen met het Praags Kamerorkest.

Tsjechië gaat een permanente tenstoonstelling openen in Auschwitz om de Tsjechische en Slowaakse slachtoffers (173.000) van de holocaust te herdenken.

De tentoonstelling wordt een onderdeel van het Pools staatsmuseum.

Het Duitse fonds dat compensatie geeft aan Tsjechische dwangarbeiders en slachtoffers van ander geweld in WO 2 krijgt inmiddels 300 nieuwe aanvragen per dag, totaal nu 48.000.

De door Cuba vrijgelaten Tsjechen Pilip en Bubeník vertellen in de Prague Post, onder de titel "Gevallen Engelen", over hun belevenissen. Bubeník was ziek, had sinusitis, bronchitis en koorts en kon geen eten inhouden. Een zwarte verpleegster in een witte jas haalde uit een oude krant een Sovjet-Russische glazen spuit met een naald die al ontelbare keren gebruikt was. En plotseling heb je die in je ader en denk je, mijn god, nu ga ik dood, aldus Bubeník. Ze zaten ieder met drie Cubanen in een kleine cel en werden urenlang verhoord. Pilip mocht Cubaanse sigaren roken, hij is geen roker, maar het hielp hem toch tegen de stress. Ze mochten gaan, nadat ze een verklaring getekend hadden dat ze de Cubaanse wet overtreden hadden. Ze vinden dit geen knieval omdat ook in de verklaring stond, dat ze dit onbewust gedaan hadden.

Een advertentie van een hotel in Terezín is Tsjechen en Duitsers in het verkeerde keelgat geschoten. Je kan hier gemakkelijk schieten, aldus de advertentie. Dit in de plaats waar 40.000 mensen het leven lieten in het concentratiekamp. Bedoeld werd een schietbaan in de buurt van dit kamp. Na protesten werd de advertentie veranderd.

14 juli zal Ivan Lendl, de voormalige nr.1 tennisser van de wereld gedurende 270 weken in de tachtiger jaren, geïnstalleerd worden in de Tennis Hall of Fame in Newport, Rhode Island. Lendl won 8 Grand Slams in zijn carrière.

De Europese Unie zal het bureau van de kersverse Tsjechische ombudsman Otakar Motejl helpen door een expert te zenden.

Het aantal in asiels opgenomen dieren is dramatisch gestegen. In 1994 ging het om 2000 en in 2000 om 17.000 dieren. De 8 openbare dierenasiels in Praag namen 2722 honden en 882 katten op. De meeste – ongewenste – dieren wacht de dood.

Burgemeester Kasl vindt na een rapport van de hoofdstedelijke Technische Universiteit dat de 600 jaar oude Karelsbrug in gevaar is. Restauratie van de scheuren zou ruim 240 miljoen Kč kosten. De regering staat hier sceptisch tegenover en trekt het rapport in twijfel. Het Ministerie van Cultuur zegt dat de restauratie in de 70-er jaren voldoende was. Kwade tongen beweren dat men er geen geld voor (over) heeft.

De grote melkdistributeur Alimpex heeft Mlékárna Stříbro, een van de grootste melkfabrieken van Bohemen die in de zomer failliet ging, uitgekocht. Bessie en de rest van de kudde kan zich weer ontspannen. Alimpex zal fors investeren in nieuwe apparatuur en arbeidsplaatsen om de productie op 200.000 liter melk per dag te brengen, alhoewel ooit de output 700.000 liter was.

De rijke ČSA zal 60 miljoen \$ uitgeven voor de aankoop van twee nieuwe Boeings 737 vliegtuigen, die elk 400 passagiers kan vervoeren. Totaal bezit de vloot dan 30 vliegtuigen. ČSA, staatsbedrijf, heeft een alliantie met Air France, Delta Airlines, Aero Mexico en Korean Air.

Bijna 8000 mensen verloren hun werk in de staalindustrie in 2000, waardoor het aantal arbeidsplaatsen van 51.000 tot 43.000 afnam. Om de (verwachte) terugval tot 31.000 te ondersteunen dragen de regering en de EU gezamenlijk 11,5 miljard Kč bij.

Slowakije is bitter over het regeringsbesluit om import van kunstmatige zoetstoffen met een importtax van 60 tot 100% te belasten, ongeacht vanuit welk land.

De hoop op een opening is gevestigd op de ontmoeting van minister van industrie Harach, met zijn Tsjechische collega Grégr.

Deze herfst komt Škoda met een nieuw topmodel auto uit. Als naam wordt genoemd Bohemia of Moldavia, wat de nationale gevoelens streelt.

ČSA vervoerde in 2000 19,3 % meer passagiers (2,4 milj), had een recordwinst van 560 miljoen Kč en (verkoop 3,4 miljard Kč).

Het kasteel Nelahozoves (gezien op onze voorjaarsreis) ontving een bijdrage van het Europese Nostra fonds om het pleisterwerk te herstellen.

Het Tsjechisch Centrum in Stockholm houdt een expositie van kindertekeningen uit Terezín onder de titel: nooit zag ik meer een vlinder.

Liechtenstein's prins, Hans Adam 2, eist voor het Europese Hof in Straatsburg de teruggave van een doek van 17^e eeuwse Nederlandse schilder Pieter van Laer. Dit dispuut met Tsjechië loopt sinds 1991.

De voorzitter van de voetbalbond František Chvalovský loopt kans op 12 jaar gevangenisstraf i.v.m. fraude. Hij wordt ervan beschuldigd dat zijn voedingsconcern, de CAS- Satrapa groep, leningen van de Komerční banka heeft misbruikt.

Vanaf 1 april moeten Canadezen een visum hebben om Tsjechië te bezoeken, wat gezien moet worden als een tegenmaatregel na de eerdere Canadese visumplicht voor Tsjechen, ingegeven door angst voor Roma-immigratie.

Buitenlanders in Tsjechië met een tijdelijke werkvergunning moeten binnenkort belasting gaan betalen, terwijl hun inkomen voorheen door verdragen tegen dubbele belastingheffing beschermd was.

Een verdrag over grensoverschrijdende gezondheidszorg tussen Slowakije en Tsjechië wordt 1 april effectief. Hoewel noodzakelijke zorg gedekt is, behoeft de verzekerde toestemming van zijn verzekeraar voor specialistenhulp en vervoer.

President Havel vindt het niet erg als hem het recht van gratie verlenen ontnomen wordt, hoewel hij wel van mening is dat dit bij het presidentschap hoort en niet bij iemand die afhankelijk is van verkiezingen.

Door een longontsteking moest de president zijn bezoek aan het Midden-oosten inkrimpen, na Koeweit en Saoedi-Arabië verviel het bezoek aan de Emiraten.

De Tsjechische regering heeft 1.5 miljoen Kč bestemd voor de ramp (aardbeving) in India .

Minister van financiën Pavel Mertlík voorspelt een stevige belastingverhoging, echter na de verkiezingen in 2002. Dit is nodig om het financieringstekort te verkleinen.

De burgemeester van Košice, Jozef Sana, is tot 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens het zonder rijbewijs rijden onder invloed. Hij was al 6 keer eerder veroordeeld en het hof bekijkt nog 2 nadere aanklachten.

De Keuringsdienst van Waren ontdekte bij controles van vleesvervangers dat 5 van de 32 producten toch rundvlees bevatte.

Bij de Břeclav grensovergang met Slowakije vond de grenspolitie in een chassis van een truck een record hoeveelheid drugs van 88 kilogram heroïne, 186 zakjes met een handelswaarde van 88 miljoen Kč.

Door de vrijlating van de Tsjechen Pilip en Bubeník, na het bezoek van senaatsvoorzitter Petr Pitthart aan Fidel Castro, is het prestige van de laatste gestegen. Kenners zien hem als opponent van Klaus voor de race naar het presidentschap in 2003 .

Wegens ontactische opmerkingen van onderminister van financiën Jan Mládek (hij vertelde de Italianen dat zij geen kans hadden met hun bod bij verschillende privatiseringen van Tsjechische bedrijven) eiste premier Zeman woedend zijn ontslag. Mládek zei echter dat hij alleen Zemans bevelen opgevolgd had om de Italianen boos te maken, om hun zo gek te krijgen hun bod te verhogen.

Opnieuw worstelt een buitenlands bedrijf (het Duitse Ronal) met publieke oppositie. Honderden inwoners van Hradec Králové proberen de bouw van een autowielafabriek te hinderen, wegens vrees voor geluidsoverlast en vervuiling. Beoogde investering 1.6 miljard Kč en 500 arbeidsplaatsen. Ook in Plzeň speelt een dergelijke problematiek over de vestiging van een aluminiumfabriek.

De ochtenden zullen nooit meer hetzelfde zijn nu Chronotechna Sternberk, de beroemde Tsjechische (wekker)klokkenfabriek, eens de grootste in Europa, failliet is en 300 werknemers ontslagen zijn.

Het gaat goed met het sterbrouwer Budějovický Budvar, een 7% productietoename (output 1,35 miljoen hectoliter!, inkomsten 2.6 miljard Kč), export naar Duitsland en Engeland meer dan verdubbeld.

De kleine bierbrouwers zijn bezig een soort bierroute op te zetten, zodat toeristen - uiteraard het liefst met een bus - van brouwerij naar brouwerij en uiteraard proeverij, kunnen reizen. Deze Biertour gaat door het hele land.

Tot 20 maart is er een rondreizende expositie van het werk van de kunstenaar Andy Warhol te zien in het Esterhazy paleis te Bratislava. In Medzilaborce, Oost-Slowakije, waar zijn ouders vandaan komen, is een permanente tentoonstelling.

Door een nieuwe wet moeten alle rijbewijzen binnen 5 jaar vervangen worden, omdat de helft van de nu bestaande 15 types niet aan internationale eisen voldoet.

Apostolisch nuntius en aartsbisschop Giovanni Coppa heeft als eerste kerkelijke functionaris een hoge Tsjechische wetenschappelijke onderscheiding gekregen voor het versterken van de banden tussen Tsjechische en Vaticaanse onderzoekers.

Jihlava en Purmerend zullen dit jaar hun 10-jarig partnerschap vieren. Door hun samenwerking nam het toerisme erg toe, kwam het Purmerend-huis tot stand en groeien Nederlandse bomen en planten overal in Jihlava.

De meest westelijke stad Aš heeft een wedstrijd uitgeschreven voor een ontwerp van een nieuw te plannen Europa-plein, waarop een Tsjechisch-Duits vriendschapshuis met een informatiecentrum, een galerie, een bibliotheek en een conferentiezaal.

Het langste woord zonder klinkers in de Tsjechische taal is officieel čtvrtst, ter vergelijking: het Engels heeft evenveel medeklinkers, maar heeft 6 klinkers nodig om "a quarter handful" te zeggen.

De opening van een tentoonstelling over de historische banden van Luxemburg met Moravië was een mooie gelegenheid voor de premiers om gezamenlijk over het verleden en de toekomst te praten. Luxemburgs premier Jean-Claude Juncker grapte tegenover zijn collega Zeman over een terugkeer naar de 14e eeuw, toen keizer Karel 4 (van Luxemburg) over Praag heerste.

Bij een controle van de trein uit Moskou werden 21 zeldzame orthodoxe iconen, verborgen in het plafond van een slaapwagen, ontdekt. Omdat niemand van de reizigers het eigendom claimde, gaan de iconen naar een Tsjechisch museum.

Het Praags Symphonie Orkest benoemde Zdeněk Mácal en de Fransman Serge Baudo als nieuwe dirigenten. Beiden zullen dirigeren tijdens het Praagse Lentefestival in mei.

De dierentuin van Kopenhagen heeft een paar marmotten gezonden naar de dierentuin van Jihlava, gespecialiseerd in het fokken van deze diersoort uit het Braziliaanse regenwoud. De soort (*leontopitecus*) is in gevaar.

First Lady Dagmar Havlová reikte de prijs voor de beste verpleegster van het jaar 2000 uit aan Marta Stanková.

Onder de kop „Muziek voor uw oren" besteedt de Prague Post aandacht aan de plaatsen waar u gratis of bijna voor niets concerten kunt bijwonen. Bijna elke dag is er wel een uitvoering, contactadressen worden gegeven. Aandacht wordt ook gegeven aan de etiquette, dus hoe het publiek (buitenlanders) zich dient te kleden en te

gedragen tijdens het concert. Dus mobieltjes uit, laat (video)camera thuis. Eten en drinken is verboden, geen conservatie, zelfs fluisteren. Als u een plaats in het midden heeft, kom dan een kwartier eerder, zodat u niet de hele rij hoeft te passeren. Ga niet eerder weg. Nette kleding, dus geen minirokje of jeans. Breng uw jassen naar de garderobe.

Ook Tsjechen vieren carnaval, Masopust. (Maso is het Latijnse carne en pust is vale). Er worden in de optocht beren, paarden en andere maskers gedragen. Men gaat van deur tot deur, zang in ruil voor eten en geld. Vroeger konden knechten zonder straf hun bazen kritiseren en belachelijk maken. Uiteraard wordt er ook muziek gemaakt en gaat men uiteindelijk aan het bier.

Slavia Praag werd als laatste Tsjechische voetbalclub uit het Europacup-voetbal gestoten door Kaiserslautern, nog wel door een doelpunt van de Tsjech Loevenc, voormalig speler van aartsrivaal Sparta Praag. Kaiserslautern ontmoet nu PSV uit Eindhoven.

De Tsjechische Centrale bank heeft de 3 belangrijkste rentetarieven verlaagd om de economie te stimuleren doordat lenen goedkoper wordt. Bankpresident Tůma verwacht voortopig geen verdere verlagingen meer.

De productie van schoenen is met 3 miljoen stuks gedaald tot 10.5 miljoen paar het laatste jaar. Sinds 1996, toen de productie nog 26 miljoen paar was, heeft de Tsjechische schoenenindustrie het moeilijk. Dit komt vooral door de goedkope import uit Slowakije, Italië en Spanje maar ook volgens zegslieden door illegale import.

Philips overweegt een 2^e fabriek voor beeldschermen, nu in centraal Moravië. De investering zou 20 miljard Kč bedragen en 2000 arbeidsplaatsen creëren. Ook Polen en Hongarije zijn nog in de race.

Doordat er veel minder sneeuw dan vorig jaar (tot nu toe) gevallen is, klaagt de ski-sector over te weinig inkomen, dus winst. Ook de overheid zal hierdoor minder belasting ontvangen.

Bezoekers van de Pukevní grotten in Zuid Moravië kunnen nu rondleidingen in i-talen krijgen, vanwege de internationale belangstelling. De grotten zijn verbonden met het 187 meter diepe bekende grotgewelf van Macocha.

Goochelaar Pavel Kožíšek leert goochelen aan jonge patiënten die aan hun handen geopereerd zijn in het Motol ziekenhuis, dit ter revalidatie.

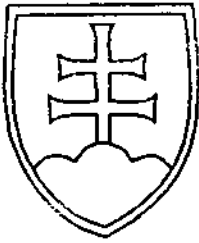
Ondanks dat er nog geen enkel geval van gekke koeienziekte in de republiek gemeld is, blijkt toch dat vanuit de EU vlees en beendermeel ingevoerd is. De EU zal waarschijnlijk eind maart ook Tsjechië als risicoland aanwijzen. Tsjechië heeft de import, het vervoer en de doorvoer van Engelse levensmiddelen wegens de mond-en klauwzeer epidemie aldaar verboden.

Tsjechische tieners moeten alleen de Engelse jongeren laten voorgaan in het drugsgebruik volgens een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie. Volgens de WHO gebruikt 35% drugs, met een sterke toename van marihuana en hash.

In de Prague Post een artikel over de dodenkamer in de Pankrác gevangenis. Directeur Jaroslav Gruber vindt het niet gemakkelijk hierover te praten. 737 mensen werden hier tussen 1945 en 1948 opgehangen wegens collaboratie met de Duitsers.

Tussen 1948 en 1960 werden 234 politieke gevangenen hier geëxecuteerd. Tot 1989 werden 236 misdadigers opgehangen, Vladimir Lulek was de laatste gevangene, in 1989 veroordeeld wegens 5 moorden. Bijna 70% van de bevolking steunt in bepaalde gevallen de doodstraf. 32% van de jongeren beneden de 20 jaar en 47% van de gelovige mensen zijn tegen de doodstraf.

SLOWAKIJE

Grondwetswijzigingen goedgekeurd

Eind februari heeft het Slowaakse parlement een serie wijzigingen van de grondwet goedgekeurd. Het ging daarbij voor een deel om wijzigingen die nodig zijn om de Slowaakse wetgeving in overeenstemming te brengen met die van de Europese Unie. Zo wordt de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht beter gegarandeerd en komt er een ombudsman. De wijzigingen werden fel bestreden door de oppositie die er een uitverkoop van Slowaakse belangen in zag. De voorstellen werden op het nipperke aangenomen, met precies de benodigde drie-vijfde meerderheid (90 stemmen), na twee weken discussie in het parlement.

De Christen-democratische KDH had ook graag gezien dat een artikel zou zijn opgenomen dat abortus zou verbieden, maar dat voorstel heeft het niet gehaald, evenmin als een voorstel van de partij van de Hongaarse minderheid die wilde dat in de preambule van de grondwet gesproken zou worden van "wij, de burgers van Slowakije" in plaats van "wij, het Slowaakse volk".

Werkloosheid

De werkloosheid in Slowakije heeft in januari een triest hoogterecord bereikt van 19,8 procent.

Sytse Knypstra

..*

WIST U DAT ?

Kinderen van buitenlandse ouders recht hebben op gratis onderwijs in hun eigen taal?
Taalschool Nijmegen start bij voldoende belangstelling met een cursus Tsjechisch.

Kinderen van Tsjechische afkomst in de leeftijd 5-11 jaar krijgen gratis twee lessen per week, buiten de schooltijden. (Eenmalig inschrijfgeld fl. 27,50 incl. lesmateriaal). Les op alle niveaus, afhankelijk van de kennis van de leerlingen.

Er wordt tevens een cursus aangeboden voor andere leeftijdsgroepen, deze betalen wel een eigen bijdrage:

12-18 jaar	f l. 75,- per jaar
19-23 jaar	f l. 150,- per jaar
24+ jaar	f l. 225,- per kwartaal

Informatie en aanmeldingen bij:
Taalschool Nijmegen
St. Stevenshofje 28 - 29
6511 VZ Nijmegen
024 - 379 06 45
info@taalschool.nl

of bij de docente:

Hana Kulišánová
0573-461653
Hana.kul@freeler.nl

Boris van den Wijngaard
speelt

voor volwassenen in een eigen bewerking
Sprookjes uit Tsjechië en Slowakije

Op het repertoire onder andere sprookjes van de Tsjechische auteur Jiří Wolker, geschikt voor openingen exposities, activiteiten van stedenbanden, lunch- en andere voorstellingen.

Informatie en boekingen: De Bevroren Verdieping,
Copernicusstraat 78, 2561 XB Den Haag, tel. 06-10372265.

VAN EN OVER TSJECHIË en SLOWAKIJE - DIVERSEN

Een rondje rond de kerk.

Het is mij overkomen dat ik van Praag op weg naar huis een Nederlandse toeriste in de trein hoorde vertellen dat ze niet begreep waarom er zo hoog opgegeven werd over Praag: "In anderhalf uur had ik alles gezien".

Je vraagt je dan af waar ze geweest is. Waarschijnlijk te voet van het Wenceslas-plein naar het Oude Stadsplein en via de Karelsbrug naar Malostranská. Misschien nog een rondje rond de Nicolaaskerk maar meer kan het niet geweest zijn. En zeker nergens naar binnen.

Dat is jammer, want op een steenworp afstand, op de Karmelitská Ulice 25, is er een poort waarvan de deur overdag altijd openstaat. Als je naar binnen kijkt, zie je een soort straatje met aan weerskanten huizen en je vraagt je af of je op privé-terrein beland bent. Er stond buiten op het trottoir toch een bord met de vermelding Vrtbovská Zahrada (Vrtba-tuin)? Even doorzetten en dan blijkt dat je toch aan het goede adres bent.

De twee huizen aan weerszijden van het steegje werden in de 17e eeuw door Sezima van Vrtba samengevoegd en in het begin van de 18^e eeuw voorzien van een barokke tuin van de hand van F.M.Kanka.

Barokke tuinen munten uit door een strakke en symmetrische vormgeving, glad geschoren heggen en gemodelleerde struiken en doordat deze tuin werd aangelegd tegen een heuvel, waren er ook heel wat hoogteverschillen op te lossen. Dit gebeurde door terrassen aan te leggen die met trappen verbonden waren. De muurtjes waren prachtige plaatsen voor vazen, engeltjes en standbeelden o.a. van Matthias Bernhard Braun.

Op het bovenste terras heeft men een prachtig uitzicht over Malá Strana en de Praagse burcht.

De tuin, die tot de mooiste baroktuinen van Praag gerekend mag worden, heeft in de jaren negentig een grondige restauratie ondergaan en is sinds de zomer van 1998 weer opengesteld voor publiek. Voor een bescheiden toegangsprijs kan men zo lang men wil terecht in dit kleine stilte-paradijs.

Maak even een iets groter rondje rond de kerk. Het loont de moeite.

Paulien Plaisier

Smrtka

Het is een voorchristelijk gebruik om aan het begin van de Lente met enig ceremonieel vertoon afscheid te nemen van de Winter.

De winter is een synoniem voor de dood (smrt) en wordt uitgebeeld door een pop van stro, gekleed in een wit linnen doek met een rood beschilderd gezicht en versierd met kettingen van eierschalen en slakkenhuizen.

Behalve de naam Smrtka (dode vrouw) komt men ook de namen Mořena (als van meekrap, dat vanouds de kleur rood levert) of Morana tegen.

Op de zondag vóór Palmzondag (2 weken vóór Pasen) wordt de pop in optocht het dorp uitgedragen en verbrand of in het water gegooid. Men kan dit nog steeds zien in diverse plaatsen in Moravië en zuid-west Bohemen.

De foto van de optocht is gemaakt in de omgeving van Kuželov, in het Hornácko-gebied.

Er wordt natuurlijk bij gezongen!

Onderstaand liedje is uit de bundel 'Pomlázka se čepejří van Jiří Pospíšil.

SMRT PLAVE PO VODĚ

Kesle

SMRT PLAVE PO VODĚ, S ČERVENÝMA VEVCÍ, ŽLUTEJMA MA - ZANCÍ.
NOVÝ LJTO KNAM JEDE.

JAKEJ JE TO MAZANEC FI - ALA, RŮŽE KVĚSTI NE - MOŽE,
BEZ KŮRENI, BEZ VAJEC? AŽ JI PÁNBŮH Z NEBE PO - MOŽE.

SVATEJ PETR HRÁMÁ, ABYSME SE NAPILI, PÁNA BOHA CHVALILI.
DÁ NAM FLÁŠI VI - NÁ,

Gelukkig voor ons worden niet alle poppen verbrand, zoals de VNTS-reisgangers vorig jaar nog hebben kunnen zien op de zolder van de museumboerderij ((Dlaskův Statek) in Dolánky bij Turnov. Een mooi exemplaar is er ook in de collectie van het Openluchtmuseum van Přerov nad Labem.

Paulien Plaisier

Paasrecept (uit de keuken van Sylva Alderliesten)

Velikonoční nádivka (Paasvulling)

Dit paasgerecht is oorspronkelijk bedoeld als de massa waarmee een kip of een ander beest gevuld wordt. Het kan echter ook apart gebakken worden, met een hartige koek als resultaat.

Ingrediënten:

4 – 5 broodjes (of dezelfde hoeveelheid witbrood)
 4 eieren
 80 g boter
 400 g gekookt rookvlees
 1/8 l room (of melk)
 100 g brandnetelbladeren (wie dat echt niet kán, mag ook boerenkool gebruiken)
 zout
 witte peper
 nootmuskaat
 paneermeel

Snijdt de broodjes in kleine blokjes.
 Giet er de room of melk over.
 Voeg zout en kruiden toe.
 Voeg het gekookte rookvlees toe.
 Roer het eigeel met 2/3 van de boter.
 Alles goed doorroeren.
 Smeer een (glazen) bakvorm goed met de resterende boter in.
 Strooi er paneermeel in.
 Klop de vier eiwitten stijf.
 Voeg de brandnetels of boerenkool toe.
 Meng de groene „sneeuw” met de overige massa en plaats het in de bakvorm.
 Bakken ca 20 minuten, middentemperatuur.

Tekening van Zora Kudrnovská

Wist u het?

Lidové noviny van 15 februari bevatte een speciale bijlage „Waar zijn we de beste in”. In het krantje staan een paar „disciplines” (zoals bierconsumptie, aantal geboortes, aantal uren voor de TV, aantal scheidingen enz.), vergezeld door lijstjes van Europese landen met bijbehorende score.

In de meeste lijstjes staat ook Nederland ... en ja, dat maakt dit krantje juist interessant voor de lezers van Ahoj.

Dus – waar liggen de verschillen tussen Tsjechen en Nederlanders?

- Zoals verwacht, wordt er in Tsjechië veel meer bier gedronken dan in Nederland (161 liter per hoofd per jaar vs. 84 liter).
- Volgens de statistieken van de WHO is de gemiddelde levenslengte in Tsjechië en in Nederland praktisch gelijk (74,75 vs. 74,7).
- Dat kan niet over aantal geboortes per duizend bewoners gezegd worden – terwijl er in Nederland 12,7 kindertjes per duizend bewoners geboren worden, scoort Tsjechië met 8,7 heel laag.
- Tsjechen schijnen een uitbundiger seksleven te hebben dan Nederlanders: met 8,9 partners per leven (Nederland 7,3) en 99 daden per jaar (Nederland 90).
- Met 345 patiënten per arts hebben de Tsjechische artsen het wat minder druk dan de Nederlandse (385).
- Er gaan helaas meer Tsjechen dood vanwege hart- en vaatziekten - 487 per honderd duizend bewoners (in Nederland slechts 323).
- Ook kanker als doodoorzaak komt in Tsjechië meer voor (237 tegen 205 per 100 000 bewoners in Nederland).
- Per bewoner per jaar worden er in Tsjechië meer sigaretten aangestoken (1848 tegen 1245 in Nederland).
- Ook de consumptie van sterke drank per hoofd per jaar is hoger in Tsjechië (10 liter) dan in Nederland (8 liter).
- De meeste Tsjechen zijn zonder geloof (40 %), terwijl de grootste groep wat religie betreft in Nederland zijn de rooms-katolieken (34%).
- 15,7 % Tsjechen per 100 000 bewoners per jaar plegen zelfmoord. In Nederland is dat slechts 9,3 %.
- In 2000 trouwden er wat meer mensen (per duizend bewoners) in Nederland (5,5) dan in Tsjechië (5,2).
- In 2000 zijn meer Tsjechen gaan scheiden (2,3 per duizend bewoners) dan Nederlanders (2,1).
- Nadat we het over de geboortes hadden, is het niet meer verrassend dat er meer kinderen per vrouw in Nederland zijn (1,64) dan in Tsjechië (1,13).
- Nederlanders besteden wat meer procenten van hun maandloon aan boeken (2,5), Tsjechen slechts 1,7.
- Terwijl een bewoner van Nederland 2,2 CD's en dergelijke (bandjes enz.) per jaar koopt, koopt een gemiddelde Tsjech slechts 0,7 „muziekdragers” per jaar.
- Een gemiddelde Tsjech kijkt wat langer TV per dag (3 uur 17 minuten) dan een Nederlander (2:48).
- Er zijn schrikbarend veel gevangenen in Tsjechië (214 per 100 000 bewoners op dit moment), veel meer dan in Nederland (85).
- Nederland heeft 28 % hoger opgeleide mensen en Tsjechië slechts 12 %. Omdat de variatie in dit lijstje enorm was (zo heeft Denemarken volgens deze statistiek slechts 6 % hoger opgeleiden), vermoed ik dat het probleem waarschijnlijk niet de bescheiden intelligentie van sommige volkeren is maar de definitie van „hogere opleiding”.
- Nederland telt slechts 2,5 % werklozen. In Tsjechië zijn er 8,8 %.
- Een Nederlander geeft ongeveer dezelfde percentage van zijn maandsalaris aan kleding en schoeisel uit als een Tsjech (5,9 % vs. 5,8%).

Indrukwekkend, he?

Volgens Lidové noviny – Sylva Alderliesten

..*

Prijst het Reuzengebergte zichzelf uit de markt?

Enige tijd geleden organiseerde de Nederlandse Sociaal Democratische afvaardiging naar het Europees parlement een symposium over toetreding van de "nieuwe landen" tot de Europese Unie. Eén van de sprekers was een voormalig minister voor Toerisme van de Tsjechische republiek die de toetreding van dit land zeer rooskleurig afschilderde. Tijdens de discussie die volgde, stelde ik de vraag of zij niet bang was dat de prijsverhogingen die ongetwijfeld met toetreding gepaard zouden gaan, fataal zouden zijn voor het toerisme in Tsjechië. Met name het Reuzengebergte zou naar mijn mening hieronder te lijden hebben omdat men prijzen zou moeten vragen die gelijk zouden zijn aan die in Oostenrijk of Zwitserland, zonder dezelfde wintersportfaciliteiten te kunnen bieden. Volgens deze mevrouw had ik absoluut ongelijk: de mensen kwamen niet voor de lage prijzen maar uitsluitend voor de Tsjechische cultuur en het mooie landschap.

Helaas gaan de meeste verhuurders in het Reuzengebergte er echter nu al vanuit dat zij absurde prijzen kunnen vragen, liefst zwart en dat zij bovendien boekingen gewoon kunnen annuleren als zij een betere prijs in Duitse Marken kunnen maken bij mensen die zich later melden maar contant betalen.

Mijn eerste slechte ervaring op dit gebied was met een mevrouw in **Rokytnice nad Jizerou**: Via haar had ik een aantal vakantieadressen opgedaan en aanvankelijk ging dit goed. Tot zij begon mijn faxen onbeantwoord te laten en mij vervolgens een brief schreef dat ik niet zo veel moest vragen en dat ik dat anders maar telefonisch moest doen. Een antwoord van mijn kant dat cliënten nu eenmaal vragen hadden en dat een vraag per fax háár ook gelegenheid gaf voor een rustig maar snel antwoord, leverde niets op. Zij wilde absoluut niet in service investeren, alleen incasseren. Het werd nog erger toen zij mij meedeelde dat zij haar bankrekening had opgezegd, ik mocht voortaan alleen nog contant in Duitse marken per brief betalen. Uiteraard liet ik haar weten dat ik niet op deze manier van makkelijk buiten de fiscus om werken mee wilde doen, ik heb het laatste bedrag dat ik haar schuldig was per postwissel overgemaakt (kosten 30 gulden, de bank kost vijftien!) en verder bedankt voor de samenwerking.

De volgende strop was een boeking voor een groep voor de jaarwisseling 1999/2000 in een pension in **Špindlerův Mlýn**:

Via ons partnerbureau in Praag was offerte uitgebracht, na een aantal vragen om nadere informatie was alles bevestigd en een aanbetaling was gedaan. Plotseling kwam men daar echter tot de ontdekking dat de zogenaamde millenniumviering wel eens veel meer geld zou kunnen opleveren en aan "Praag" werd meegedeeld dat de prijs verdubbeld was. Helaas is onze partner daar zo van geschrokken dat hij, zonder dat met ons te overleggen, is gaan onderhandelen met dat pension om mij vervolgens mee te delen dat hij de oorspronkelijke verdubbeling had kunnen terugbrengen tot ongeveer 30%. Een door mij ingeschakelde advocaat zei dat ik het grootste gelijk van de wereld had om mijn poot stijf te houden, "Praag" had dit ook moeten doen en niet gaan onderhandelen, maar wat zouden de cliënten zeggen als zij voor de deur van het pension stonden en daar waren hun kamers al weggegeven aan dubbel betalende Duitsers?

Mijn voorschot kreeg ik natuurlijk terug, maar ik heb de onkostenvergoeding terug moeten betalen aan de cliënten. Veel werk en veel kosten dus voor niets plus een vervelende (vaak eerste) ervaring met Tsjechië voor een aantal potentiële toeristen.

Eveneens in **Rokytnice nad Jizerou** boekten we al enige tijd bij een pension, een fraaie behuizing midden in het skicentrum. De reservering van twee families voor de voorjaarsvakantie 2001 verliep vlot en de pensionhoudster bevestigde keurig de huurprijs in Tsjechische kronen. Omdat ik in oktober toch naar Tsjechië zou gaan en onze partner in Praag ons nog geld schuldig was, zegde ik haar toe het voorschot in oktober in Tsjechië te zullen betalen. Ik vroeg "Praag" daarom expliciet om betaling van het mij toekomende bedrag in kronen. Helaas bleek de pensionhoudster alleen over een bankrekening in Duitse Marken te beschikken (en dat terwijl de bevestiging duidelijk een bedrag in kronen vermeldde), waardoor de Tsjechische Kreditní Banka in Rokytnice geen Tsjechisch geld accepteerde. Op deze manier was de betaling alsnog in Marken (van Euro's hebben ze helemaal nog nooit gehoord dus komen overal wisselkosten op!) iets later dan eind oktober gerealiseerd.

Z. B. B.

VERTAALBUREAU TSJECHISCH

- z (beëdigde) vertalingen van en naar het Tsjechisch
- z cursussen Tsjechisch voor privé en zakelijk gebruik

Z.M.A.. Baakman-Bečková
Broederenkerkplein 5, 7201 JP Zutphen

Tel. 0575 - 54 43 21
Fax 0575 - 54 43 33
e-mail zbb@tsjechisch.nl
www.tsjechisch.nl

De pensionhoudster had ook van het begrip "overmacht" nog nooit gehoord en annuleerde prompt de reservering. Insiders konden me melden dat zij zonder schriftelijke bevestiging meer geld in contante Marken van andere mensen had kunnen vangen. Voor de twee families hebben we nog iets anders proberen te vinden, maar ook zij hadden "het wel gehad met die Tsjechen".

De laatste (en dan ben ik nog verder gegaan dan "drie maal is scheepsrecht") ervaring was met een ander pension in *Špindlerův Mlýn*. Een fraai pension, prachtig gelegen aan de rivier en dichtbij alle skiliften etc. De prijs was redelijk en werd keurig bevestigd voor een grote familie van drie generaties die samen de voorjaarsvakantie wilden doorbrengen. Het voorschot werd betaald en bevestigd en toen . . . Plotseling bleek er een nieuwe beheerder in het pension te zitten en deze had zonder enig overleg met de eigenaar alle bestaande reserveringen geannuleerd en de prijzen aanzienlijk verhoogd. Onze cliënten hadden dus een bevestiging, maar niettemin bleken ook contant (zwart?) betalende Duitsers dezelfde kamers te hebben gereserveerd. Het advies van onze advocaat was wederom: "Je hebt het grootste gelijk van de wereld, maar wat zouden de cliënten zeggen als zij voor de deur van het pension stonden en daar waren hun kamers al weggegeven aan dubbel betalende Duitsers?"

Kortom, de ervaringen met het Reuzengebergte zijn de laatste tijd van dien aard, dat zowel ons partnerbureau in Praag als wijzelf hebben besloten voorlopig geen zaken meer te doen met mensen die zich zo hebzuchtig opstellen. Natuurlijk snijden zij zich hiermee in het eigen vlees: immers, de veel dichterbij wonende Duitsers hebben nu misschien nog geen bezwaar tegen de hogere huurprijzen omdat de kosten van eten en drinken nog altijd laag zijn, maar na toetreding tot de E.U. zal ook dit voordeel vervallen zijn. Ook zij zullen dan Europese prijzen voor alles moeten betalen, waartegenover dan nog steeds geen Europese service staat. Voor Nederlanders die ook nog eens meer reiskosten moeten betalen zal het Reuzengebergte zich volledig uit de markt geprijsd hebben. Dit is heel triest voor de mensen daar die wel eerlijk en betrouwbaar zijn, maar het risico is te groot. Gelukkig zijn alle ervaringen met de andere gebieden in Tsjechië wel goed, we raden de mensen daarom aan om in voorjaar en zomer naar Moravië te gaan. Ook daar kan soms geschied worden en de mensen zijn tenminste heel wat vriendelijker en meer klantgericht.

Marije van Urk

(De namen van personen en pensions zijn bij de redactie bekend. Voor nadere informatie verwijzen wij naar Marije van Urk, zie advertentie elders in dit blad.)

Gua uzelf eens de tijd voor een gezond en ontspannend verblijf in het prachtige Kuurhotel Richmond of het Sanatorium Kriván, beide in Karlovy Vary, Tsjechië.

Naast een aangepast programma afhankelijk van uw wensen kunt u genieten van de gezellig sfeer in de oudste kuurstad van Centraal-Europa.

Velen gingen u voor en komen regelmatig terug.

Verblijf in luxe kamers met prima verzorging uit de Boheemse keuken
Interessante excursies en ontspanningsmogelijkheden op het gebied van
Cultuur - kunst - muziek en historie

Vragen? ☒ Commercial Investigations
Business Centrum Helmond
Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond
☎ 0492-510090 fax 0492-510537
Mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl
Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest
www.comm-invest.nl

MUZIKALE NOTEN – KLASSIEK

Leoš Janáček

Naast Antonín Dvořák behoort Leoš Janáček tot de beroemdste Tsjechische componisten. Hij erkende het meeste te danken te hebben aan de volksmuziek. Het volk achtte hij de collectieve schepper van de 'zuiverste nationale muziek'. Janáček is er door zijn genie en door zijn theoretische studie in geslaagd volksmuziek artistiek op een nieuw niveau te brengen en er meesterwerken van te maken: opera's, liederen, symfonische stukken en kamermuziek.

Op 3 juli 1854 werd Leoš Janáček geboren in het dorpje Hukvaldy (Noord-Moravië). Hij was het negende kind van de dorpschoolmeester; het kindertal in dat gezin zou nog groeien tot dertien. Leoš werd hulponderwijzer en ging onder moeilijke omstandigheden verder studeren in Praag, Leipzig en Wenen. Als kind werd hij al aangetrokken door volksmuziek.

In 1881, dus nog geen dertig jaar oud, werd hij directeur van een organistenschool in Brno. Hij beschikte over een geweldige energie en vond naast zijn pedagogische werkzaamheden nog tijd voor deelname aan muziekkuitvoeringen en aan redactionele, publicistische, folkloristische en muziektheoretische activiteiten. Voor de rest van zijn leven bleef de Moravische stad Brno zijn werkterrein; wel bracht hij elk jaar een bezoek aan zijn geboorteplaats Hukvaldy. Nooit heeft hij zich losgemaakt van de betovering die het landschap daar op hem uitoefende.

's Zomers verbleef Janáček regelmatig in het huis van jachtopziener Sládek in Hukvaldy en bestudeerde er de liederen, dansen en poëzie, zeden en taal van de plaatselijke bevolking. Het wildpark bracht hem in aanraking met een stuk natuur dat vereeuwigd werd in zijn beroemde concertino. De vossen uit het nabije Kaznecov stonden model voor de heldin uit Janáček's later vermaard geworden opera *Het Sluwe Vosje*. In het dal van de Ondřejnice trof hij een molen aan, die we terugvinden in zijn opera *Jenufa*. Een wandeling langs de Babi hora, een heuvel, inspireerde hem tot een pianostuk over *het verstoven pad*. Hukvaldy was lange tijd een troost voor Janáček op het dieptepunt van zijn persoonlijke tragedie, toen nauwelijks iemand zijn composities begreep.

De grondslag van Janáček's muzikale stijl vormt de stemmelodie. Hij bouwde die op door de melodische buigingen van de volkstaal toe te passen. Aanknopend bij de volksmuziek kwam hij tot vele composities voor koor en tot de Walachijse dansen voor orkest (1890). Janáček legt hierin zijn unieke temperament neer en ook zijn vermogen om concrete situaties en stemmingen in een beknopte veelzeggende vorm uit te drukken. De eerste overwinning van zijn scheppende geest, waarbij het hem lukte zijn originele benadering in de praktijk te brengen, is de opera *Jenufa* (1903). De première had plaats te Praag. Daarop duurde het dertien jaar voordat men het werk opnieuw aandurfde: op 26 mei 1916 werd het een succes in het Nationaal Theater van Praag. De componist was toen 62 jaar en nam persoonlijk aan de uitvoering deel. *Jenufa* begon een zegetocht door de operatheaters en behoort tegenwoordig tot de populairste werken van de wereldoperaliteratuur.

In de jaren tussen het begin van de vorige eeuw en het einde van de eerste wereldoorlog omvatten de tweede hoogst belangrijke creatieve periode van Janáček. Tot stand kwam o.m. de tweedelige satirische opera *De Uitstapjes van Meneer Brouček*. Dit werk is gericht tegen de bekrompenheid en de degeneratie van sommige toenmalige kunst; verder schreef Janáček werken voor mannenkoor op teksten van de maatschappelijk gerichte Tsjechische dichter Petr Bezruč, voorts de pianocycli *Op het Verstoven Pad* en *In de Mist* en tenslotte de machtige rapsodie voor orkest *Taras Bulba* (1918).

In het laatste tiental jaren van zijn leven heeft Janáček een geweldige compositorische creativiteit tentoongespreid. Achtereenvolgens maakte hij *Het Dagboek van een Vermiste*, *Katja Kabanová*, *Uit het Dodenhuis*, *De Zaak Makropulos*, *Sinfonietta* en de *Glagolitische Mis*. Van 1921 af beleefde Janáček een periode van oppperste creativiteit, ook in zijn eigen huis in Hukvaldy.

Op het thuis opgestelde harmonium weerklonk de grootste hulde die hij aan zijn geboortestreek heeft gebracht: de opera *Het Sluwe Vosje*. Janáček schreef het libretto naar het gelijknamige boek van Rudolf Těsnohlídek. Het slotlied van de boswachter symboliseert tevens alles wat Janáček hier in zijn

beste tijd beleefde: 'Wat is het bos geweldig mooi! Als de waternimfen haar zomerverblijven opzoeken, dragen ze witte hemdjes en de mei en de liefde lopen haar tegemoet. Ze zullen het geluk met de zoete dauw uitspreiden over duizenden sleutelbloemen, bosbessenbloesems en anemonen en de mensen zullen begripen, dat onaardse zaligheid ze doorstroomt.'

Janáček is gestorven in de omgeving die hem voortbracht. Bij een van zijn wandelingen op de Babi hura vatte hij kou en kreeg longontsteking. In zijn huis te Hukvaldy raakte hij buiten kennis. Hij stierf op 12 augustus 1928.

Kateřina Pštrossová

..*

MUZIKALE NOTEN

In de maand april is er in Nederland veel Tsjechische muziek te genieten; de blaaskapellen trekken door ons land.

Het begint al op **1 april** in Gelre's End te Hedel waar *Galánečka* te gast is bij Amatinka. In AHOJ 165 hebben wij hierover al uitvoerig bericht. Nadere info bij Theo van Hamond, tel. 073-5941452.

Op **6 april** treedt *Dúbravanka* o.l.v. Kamil Zúbka op in het cultureel centrum 'De Kwinter' te Werkendam en wel vanaf 20.00 uur. Info: Wim Schaafsma, tel. 013-5159220 of Rien Kloet, tel. 0162-513379

Dúbravanka speelt op zaterdagmiddag **7 april** in het winkelcentrum van Waalwijk.

Op zaterdagavond **7 april** treedt de kapel op in het cultureel centrum 'De Werff' in Kaatsheuvel-centrum. Entree f 10,- p.p. Info bij Rien Kloet, 0162-513379.

Zondagmiddag **8 april** speelt de kapel *Dúbravanka* in 'Fort St. Gertrudis' te Geertruidenberg. Het festijn begint om 14.00 uur. Info: Wim Schaafsma, 013-5159220 of Rien Kloet, 0162-513379.

Op Paaszaterdag **14 april** treedt *Mistřiňanka* o.l.v. Antonín Pavlus op in Sportcomplex De Braken te Boxtel. Aanvang 10.30 uur, toegang f 17,50. Info: Wim Traa 073-6218159 en Stephan van Eijndhoven 0411-685061.

Zondag **15 april** een optreden van *Galánečka* in dorps huis "De Schulp" te Egmond-Binnen. Aanvang 20.00 uur, info: Piet Zonnenveld, tel. 072-5065517.

Maandag **16 april** nog een optreden van *Galánečka* op het groots muziektijdstip in de feesttent in De Lutte. Aanvang 12.00 uur. Info: 054-1551556.

Eveneens op maandag **16 april** speelt het zeskoppige orkest *Šestka* o.l.v. Josef Konečný in café'zaal 'De Trol' te Lennisheuvel (gem. Boxtel). Info: J. Strik, 0411-685366.

Gloria o.l.v. Zdeněk Gurský speelt op **16 april** op het groots muziektijdstip in De Lutte. Aanvang: 20.00 uur. Info: 0541-551556.

Onder leiding van Bohumír Kameník speelt *Túfaranka* op **28 april** op de Tsjechische muziektijdstip in Kessenich (België). Aanvang: 18.30 uur. Info: +32 (0)89/564688 of +32 (0)89/566280.

Túfaranka speelt op **29 april** in 'De Excelse Molen' te Lochem. Aanvang van deze middag: 13.30 uur. Entree: f 20,-. Info: G. Nijkamp, 05732-53888.

Verhuizen naar Tsjechië?

Wij verzorgen op professionele wijze al uw transporten van voordeur (NL) tot voordeur (CZ), inclusief de douane formaliteiten.

Voor inlichtingen: E.H.Trading
Tel. 074-3766120 – Fax: 074-3766125
Mobiel 06-54 78 33 17

De kunstenaars geven op onbevangen wijze een beeld van deze wereld en tonen wat emoties, liefde, geluk, blijdschap, seks, kleur, licht, geweld, oorlog en vrede voor hen op dit moment betekenen.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling is een kunstagenda/catalogus gemaakt, die voor f 19,95 op o.a. de tentoonstellingslocaties, het VVV-kantoor, boekhandel "van Kooten" (Zandstraat 143) en Bruna (Paddestoelenlaan) te verkrijgen is.

Voor meer informatie kunt u bellen met Stichting Kunst Aktief: 0318-524879 (Ida Kortekaar) of 0318-529854 (Gerard Grimberg).

Memories, tentoonstelling tot 14 mei 2001 in het Comenius Museum

Memories is de titel van de huidige tentoonstelling in het Comenius Museum. Acht hedendaagse kunstenaars uit Oost en West Europa tonen met hun werk hoe een (jeugd)herinnering op zeer uiteenlopende wijze onderwerp kan zijn van een kunstwerk. De ene kunstenaar gebruikt zeer persoonlijke herinneringen als inspiratiebron terwijl de ander meer algemene, voor ieder mens geldende herinneringen probeert uit te beelden. Bovendien zal de een het gevoel of de sfeer die bij een herinnering hoort, proberen over te brengen, terwijl de ander dit slechts als uitgangspunt voor verdere verbeelding gebruikt.

Uitgebreide informatie over de tentoonstelling publiceerdten wij in AHOJ van januari jl. Comenius Museum, Kloosterstraat 33, Naarden-Vesting; tel. 035-6943045. Openbaar vervoer: NS Naarden-Bussum: bus 136, halte Burg. Wesselingplein. Ook treintaxi mogelijk. Open: di-zo: 13.00-16.00 uur.

Naarder

COMENIUS

Bike Tracks

De specialist in avontuurlijke fietsreizen

Cyclists are friends
all over the world

EUROPA, AZIË & LATIJNS AMERIKA

Tsjechië Slowakije Hongarije
Roemenië Oekraïne Siberië
Kirgizstan Mongolië China
Pakistan Laos Tibet
Sinaï Costa Rica
Ecuador Peru

Informatie: tel./fax: 020-6628546
 E-mail: cokos@dds.nl

VAKANTIE

TSJECHIË; ADELAARSGEBERGTE

1 of meerdere weken genieten van:

- echte rust
- natuur
- cultuur
- sport (wandelen/fietsen/zwemmen/skiën/langlaufen)
- heerlijk eten
- scherpe prijzen

Wij verhuren en/of bemiddelen:

- vakantiewoningen
- 200 jaar oude boerderij
- kamers (alleen logies)
- pension

Inlichtingen:

RekBo Czech s.r.o.

P/a. Verhoevenstraat 35, 3818 PK Amersfoort

Telefoon/fax: 033 4650427

Homepage: <http://www.gironet.nl/home/tendam/>

WAT HET OOG STREELT

Foto-expositie "ROMA IN TSJECHIË"

Van 29 maart t/m donderdag 28 juni 2001, RASA, Pauwstraat 13, Utrecht

Joyce van Belkom fotografeerde in november 2000 in opdracht van RASA Roma-zigeuners in het Tsjechische Brno. Daarnaast bezocht ze Romagemeenschappen in Ostrava, na Praag en Brno de grootste stad van Tsjechië. Er is een panorama van de beroemde Bratislavskastraat in Brno te zien, waar veel Roma wonen.

De expositie toont beelden van het straatleven in Roma-wijken en van het dagelijks leven van de musici die optreden tijdens het festival. Van Belkom (1973) is freelance-fotograaf en werkt onder meer voor NRC Handelsblad. Ze maakte eerder reportages over Roma-zigeuners in Roemenië en Macedonië.

Expositie M.R. Štefánik

De Slowaakse ambassadeur in Nederland opende op 6 maart de expositie 'M.R. Štefánik' in het Defensie Voorlichtingscentrum in Den Haag.

Milan Rastislav Štefánik was één van de meest vooraanstaande persoonlijkheden uit de moderne geschiedenis van Slowakije. Hij was begin twintigste eeuw als astronoom werkzaam in Frankrijk. Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd hij vice-president van het Tsjechoslowaakse Nationale Bestuur, de leidende autoriteit van het Tsjechoslowaakse verzet, opgericht in Parijs in februari 1916. Hij nam deel aan diplomatieke onderhandelingen en militaire missies. Hij tekende in 1918 het eerste internationale document waarbij de onafhankelijkheid van de Tsjechoslowaakse staat werd erkend.

Als piloot in de Franse strijdkrachten nam hij daadwerkelijk deel aan de strijd van de Geallieerden tegen de Centralen. In 1918 werd hij benoemd tot brigade-generaal in het Franse leger.

In de eerste regering van de nieuwe republiek was hij Minister van Oorlog. Op 4 mei 1919 kwam hij om het leven toen zijn vliegtuig op de weg terug naar Slowakije bij Bratislava neerstortte.

Op een aantal fotopanelen wordt de levensloop van Štefánik weergegeven. Belangrijke momenten uit de stichtingsjijd van de Eerste Republiek worden getoond. Daarnaast krijgen Štefánik's niet geringe verdiensten voor de astronomie ruimschoots aandacht.

Defensie Voorlichtingscentrum, Kalvermarkt 38, Den Haag.

Openingstijden: maandag van 12 tot 17 uur, dinsdag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Toegang: gratis.

De expositie loopt t/m vrijdag 23 maart a.s..

Bert Marcus

Tentoonstelling "Magie van het onbekende", een kunstreis door Veenendaal

Het project omvat een tentoonstelling (kunst-route) op een 12-tal locaties in Veenendaal in de periode van **16 februari tot 1 april 2001**. Daarnaast voorziet het project in een educatief programma voor middelbare scholen en laat de Tsjechische kunstenaars kennis maken met het Nederlands kunstklimaat.

Voor de tentoonstelling zijn meer dan 400 werken geselecteerd van 19 kunstenaars. Er is geprobeerd om een zo gevarieerd mogelijk tentoonstelling samen te stellen, waarbij niet uitgegaan is van een vooropgezet idee over een bepaalde thematiek of tendens in de hedendaagse kunst.

Vertegenwoordigd zijn schilder-, teken- en beeldhouwkunst, grafiek, fotografie, video, keramiek en glaskunst. Diverse kunstenaars genieten internationale bekendheid; anderen hebben zelden of nooit hun werk in het buitenland geëxposeerd.

ONZE BOEKENPLANK

Kabela, M. Holandská součastnost (Nederlandse actualiteit)

Eind november 2000 is bij de uitgeverij Barrister and Principal te Brno verschenen het tweede boek van Dr. M. Kabela over enkele aspecten van de huidige Nederlandse samenleving, onder de titel 'Holandská součastnost' (Nederlandse actualiteit). De basis van het boek vormen de colleges van de auteur die hij in het jaar 2000 gaf aan de politicologiestudenten van de Masaryk universiteit te Brno.

In 170 bladzijden zijn de volgende onderwerpen beschreven:

1. Politieke partijen in Nederland. 2. Nederlandse overheid. 3. Monarchie. 4. Enkele aspecten van de economie. 5. Buitenlandse politiek. 6. Drugsbeleid. 7. Zinloos geweld en agressie. 8. Euthanasie. 9. Transport en verkeer.

Het boek kost f 22,- (in Tsjechië incl.verzendkosten). Het boek is bij de uitgever te bestellen. Bij iedere 10 betaalde exemplaren is het volgende exemplaar gratis. Samen met de bestelling wordt de nota opgestuurd. Ook kan de besteller aan de uitgeverij doorgeven aan wie voor rekening van de besteller het boek in de Tsjechische republiek gezonden moet worden.

Holandská součastnost is ook te bestellen bij Mw L. van Dijk, voorzitter van de Stichting Tsjechen en Slowaken in Nederland: Rijnstraat 27, 1823 EA Alkmaar, tel./fax 072-512841. Het boek wordt samen met de nota opgestuurd.

Bij genoemde uitgeverij is ook het (in begin 2000 verschenen) eerste boek van de auteur 'Holandská zkušenost' te bestellen, eveneens voor de prijs van f 22,-. Het eerste boek bevat als onderwerpen: Politieke geschiedenis van Nederland, Algemene verkiezingen in 1998, Nederlandse defensie, Den Haag - zetel van internationale organisaties, invloed van Nederland op de EU, minderheden en Roma's in Nederland, ontwikkelingssamenwerking etc.

Bestellingen: Barrister and Principal
Fišova 15, 60200 Brno, Tsjechische republiek
tel. 00420-5-45211015; fax 0042-5-45210607; e-mail: barrister@volny.cz

Jan Vrijhof verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Heeft u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Jan dan weten. Zijn adres is: Boerschaplaan 278, 3034 ZE Rotterdam. Tel./fax: 010-412 1714.

Uw eigen vakantie huis in Tsjechië
Tel. 0547 382142 Fax.0547 383794
www.czechhomes.com

VAKANTIES IN TSJECHIË
bemiddelt graag uw vakantie,

Vooraf:

- * **PRAAG** - uw logeeraadres en bij voorbeeld kaartjes voor het **PRAAGSE LENTE Festival, opera etc.;**
- * **MORAVIË** - mooie bungalows en appartementen in bos- en watergebied; wandelingen, vaartochtjes, excursies naar b.v. grotten of bezoek aan wijnkelder;
- * **ZUID of MIDDEN BOHEMEN**- van logies en ontbijt tot volledige verzorging temidden van bossen en meren;
- * **ERTSGEBERGTE of TSJECHISCH PARADIJS** - wintersport, wandelen of fietsen in de bergen

KNSM-laan 409, 1019 LG Amsterdam,
tel. 020-419 3262, fax 020 4193191
E-mail adres: m.vanurk@chello.nl

ALLERHANDE

Filmpjes - Het Achterhuis aan de Vltava

De Amerikaanse TV-zender ABC maakte in februari in Praag opnamen voor een televisieversie van Het Dagboek van Anne Frank. De film is bedoeld als een ode aan het schrijftalent van Anne Frank en omvat daarom meer dan alleen de 'dagboekperiode' in Het Achterhuis.

Het verhaal begint vier jaar voordat de familie Frank – op 9 juli 1942 – moest onderduiken en gaat ook verder als de Franks op 4 augustus 1944 door de Grüne Polizei worden opgepakt.

Er wordt op een paar plaatsen in Praag op locatie gefilmd, maar voor de meeste scènes is het decor speciaal gemaakt. Zo is in een oude fabriek de onderduikplaats van de familie nagebouwd en zijn langs de Vltava replica's van Amsterdamse grachtenhuizen neergezet. De rol van Anne wordt gespeeld door de dertienjarige Hannah Taylor Gordon, haar ouders door Ben Kingsley en Tatjana Blacher. De twaalf miljoen kostende productie wordt in mei in twee delen van elk twee uur in de VS uitgezonden.

(bron: De Volkskrant 24 februari 2001)

*_*_*

Amsterdamse Joodse archieven terug uit Praag

Niet ver van de locatie waar Anne Frank in Praag verfilmd wordt, bevindt zich het Tsjechische Staatsarchief. Kort geleden werden daar uit Amsterdam geroofde Joodse archieven ontdekt. Deze waren in het bezit gekomen van 'Reichsprotektor' Reinhardt Heydrich, die van plan was in Praag een museum voor het verdwenen Joodse volk in te richten. Na ontdekking werd besloten deze archieven onmiddellijk terug te geven aan het Algemeen Rijksarchief. De archieven zijn door de Tsjechische ambassadeur aan vertegenwoordigers van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap overhandigd.

(bron: Metro)

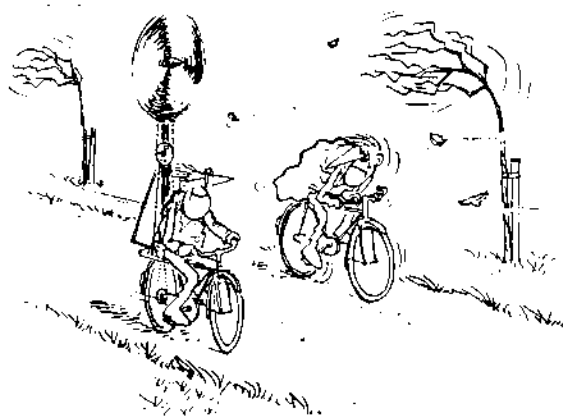
*_*_*

Reizigersmiddag van Bike Tracks

Bike Tracks, een nieuwe naam op het gebied van avontuurlijke fietsreizen, is ontstaan uit een samengaan van Travelinck, Ecomontana en de Argonauten. Vertrouwde namen voor liefhebbers van avontuurlijke fietsreizen. Fietsen in China, Pakistan, Tibet, Siberië, Kirgizstan, Ecuador, Peru, maar ook Turkije, Cyprus en Centraal-Europa. Wie aan Midden-Europa denkt, heeft het over het voormalige Habsburgse rijk. Alle Bike Tracksbestemmingen liggen in landen die daarvan deel hebben uitgemaakt, zoals onder meer Tsjechië en Slowakije.

De voorzieningen in deze landen zijn prima in orde. Individueel reizen vormt geen probleem en in cultureel opzicht is er veel te beleven.

Prachtige architectuur, diverse musea, folklore, etc. Voor wie uitgekeken is op West-Europa zijn dit mooie bestemmingen. De routes zijn verzorgd door specialisten van Bike Tracks.

Bike Tracks verzorgt een reizigersmiddag op **zaterdag 7 april 2001** in de denksportzaal van Sporthal Wibaut, Van Musschenbroekstraat 38 in Amsterdam-Oost. Hier zal veel informatiemateriaal beschikbaar zijn: boeken, routebeschrijvingen, kaarten en foto's.

Voor meer informatie: Bike Tracks, Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam.

*_*_*

Kafka in Den Haag

* Zondag 8 april, 14.00 uur: In de benedenhal van de Bibliotheek aan het Spui vindt een voorbeschouwing op de programmering voor de maand april van Theater Branoul plaats. Naast Rein Edzard treden op Marijke van Dorst over het programma De onbekende Kafka en Boris van den Wijngaard over zijn theatervoorstelling Kraai.

Vraaggesprekken: Marjon van Es.

* Woensdag 25 april, 20.30 uur, Theater Branoul, Maliestraat 12 te Den Haag. *De onbekende Kafka*.

Kafka als dichter, toneelschrijver en tekenaar.

Voordracht: Jana Beranová en Willem van Toorn

Spel: Boris van den Wijngaard

Muziek: Erik van Grootel (bariton) en Jan Guichelaar (gitaar)

Uitleg expositie: Niels Bokhove

Samenstelling en presentatie: Marijke van Dorst

Toegangsprijs: f 17,50/f 14,- (uitpas/cjp/vrienden Branoul)

Poëzie, toneel en tekeningen zijn het minder bekende werk van de Praagse auteur Franz Kafka. Deze aspecten komen aan de orde in dit programma van de Utrechtse Salon Saffier, nu i.s.m. Branoul. De dichteres Jana Beranová leest de door de Vlaamse dichter Stefaan van den Breemt vertaalde gedichten uit de vorig jaar verschenen bibliofiele Kafka poëziebundel *Ik ken de inhoud niet...*. Gitarist Jan Guichelaar en bariton Eric van Grootel vertolken een aantal door Guichelaar op muziek gezette gedichten uit deze bundel en Willem van Toorn leest gedichten waartoe Kafka hem inspireerde. Acteur Boris van den Wijngaard speelt zijn eigen bewerking van Kafka's toneeltekst *De Grafbewaker* en Kafka-kenner Niels Bokhove staat stil bij de tekeningen van de schrijver die (in kopie) de gehele maand april in de foyer van Theater Branoul geëxposeerd worden.

* Donderdag 26 april, vrijdag 27 april en zaterdag 28 april om 20.30 uur. Theater Branoul, Maliestraat 12 te Den Haag.

Kraai, naar Franz Kafka.

Toegangsprijs: f 25,-/f 20,-(uitpas)/f 20,-(vrienden Branoul)/f 17,50(cjp)

Kraai is een collage van teksten van Franz Kafka die op het toneel een *gedaanteverwisseling* ondergaan, zonder dat dit verhaal gespeeld wordt. Met minder bekende verhalen in een eigen bewerking creëert Van den Wijngaard een 'kafkavaleske' mars vol vallende kraaien en platgetrapte kevers. De inhoud van de voorstelling wordt gedicht door de poëzie van Kafka: *'Ik ken de inhoud niet - ik heb de sleutel niet - ik geloof geruchten niet - allemaal wieden - want ik ben het zelf'*.

Balancerend op de grens van literatuur, toneel en cabaret, zal Van den Wijngaard de worsteling tonen van een man die met kromme verhalen probeert het absurde te ontrafelen in zijn bestaan dat in essentie door angsten wordt voortgedreven. Echter, daar waar de angst absoluut is, blijkt het absurde adembenemend. Zeker is dat men in *Kraai* de schrijver beleeft in al zijn fascinerende facetten.

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten

met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590.
Woensdag gesloten.

HANS DE GROOT

bedrijfsadviseur
handelsbemiddeling Nederland-Slowakije
tolk- en vertaalwerk Nederlands-Slowaaks v.v.
vervaardiging web-sites

reisadviezen Slowakije
bemiddeling en reservering accommodatie

Gagarinova 2169/14
 02601 Dolný Kubín
 Slovenská Republika

tel/fax : 00421 845 5864310
 GSM : 00421 905 358470

www.hansdegroot.sk e-mail : hdegroot@nexta.sk

Onroerend goed in Tsjechië en Slowakije
 Agrarisch, Bedrijfsmatig
 Toeristisch, Privé

i.s.m. EX - IM Trade s.r.o
 Slovenská 3, Karlovy Vary

Uw NL partner:

Commercial Investigations
 Business Centrum Helmond
 Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

tel. 0492 - 510090

fax 0492 - 510537

mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl

Internet www.brabantmarketplace.com/comm-invest

Voor onze aanbiedingen zie ook onder
www.comn-invest.nl

